

Комисијата за жалби при Советот за етика во медиумите на Македонија (СЕММ), на седницата одржана на 17 февруари 2022 година, врз основа на примена жалба од Здружението „Субверзивен фронт“, го донесе следното:

МИСЛЕЊЕ

ЖАЛБАТА СЕ ОТФРЛА КАКО НЕОСНОВАНА

Текстот насловен „Во Иран се обесени двајца хомосексуалци, обвинети се за содомија“, објавен на веб – страницата на телевизија „Канал 5“, не отстапува од професионалните и етички стандарди.

ЖАЛБА

До извршната канцеларија на Советот за етика во медиумите на Македонија (СЕММ), на 3 февруари 2022 година, Здружението за сексуални и родови малцинства „Субверзивен фронт“ поднесе жалба за текстот со наслов „Во Иран се обесени двајца хомосексуалци, обвинети се за содомија“, објавен на 2 февруари 2022 година, на веб – страницата на телевизија Канал 5 (www.kanal5.com.mk).

Во жалбата се наведува дека текстот содржи говор на омраза, дискриминација и мешање на факти и мислење, вест и коментар, односно дека Кодексот на новинарите на Македонија е прекршен во членовите 10 и 13.

Дополнително, жалителот истакнува дека текстот, кој бил објавен и на Фејсбук страницата на медиумот, бил предмет на дополнителни вознемирувачки коментари, со што се поттикнувало омраза кон одредена група, врз основа на пол, род, припадност на маргинализирана група и етничка припадност.

Од „Субверзивен фронт“, меѓу другото, посочуваат дека медиумите се одговорни и за редовно прегледување и брзо отстранување на коментарите на корисниците што се објавуваат под новинарските содржини на веб-страниците или на социјалните мрежи, а кои што содржат говор на омраза и имаат потенцијал да предизвикаат штетни последици во општеството. Во оваа насока, жалителот упатува на неколку члена од Насоките за етичко известување на онлајн медиумите, кои се однесуваат на обврската медиумот да ги отстранува сите коментари кои повикуваат на насилство, говор на омраза и други облици на загрозување на правата и безбедноста на поединци и групи.

Жалителот, во прилог на жалбата достави и повеќе принтскрини од спорните коментари објавени на Фејсбук страницата на медиумот. Тој појасни и дека по негова лична интервенција до Канал 5, спорната вест била отстранета од Фејсбук страницата.

ОДГОВОР НА МЕДИУМОТ

Извршната канцеларија на СЕММ, во согласност со членот 14 од Правилникот за работа на Комисијата за жалби, по приемот и разгледување на жалбата, стапи во контакт со телевизија „Канал 5“ и побара да се изјасни по однос на наводите на жалбата.

Директорот на медиумот, Иван Мирчевски одговори, но не се осврна на наводите на жалбата, туку го изнесе својот став за работата на Советот за етика.

МИСЛЕЊЕ НА КОМИСИЈАТА ЗА ЖАЛБИ

Комисијата за жалби утврди дека жалбата е **НЕОСНОВАНА** и едногласно оцени дека во текстот нема прекршување на Кодексот на новинарите на Македонија, ниту на членовите 10 и 13 на кои упатува жалителот.

*При подготовката на мислењето, Комисијата за жалби констатираше дека телевизија Канал 5 не е член на Советот за етика во медиумите.

ОБРАЗЛОЖЕНИЕ НА МИСЛЕЊЕТО

На седницата на 17 февруари 2022 година, членовите на Комисијата за жалби ги разгледаа наводите на жалителот и извршија увид во спорната содржина.

Комисијата, најнапред, заклучи дека се работи за агенциска вест, објавена на веб -страницата на Телевизија Канал 5. Текстот е преземен од американски медиум и објавен со поставен линк до оригиналната содржина.

Став на Комисијата е дека текстот произлегува од јавниот интерес, зашто јавноста има право да биде информирана на кој начин во одредени држави, во случајов во Иран, се третираат дел од ранливите и маргинализирани групи и поединци. Членовите на Комисијата во самата содржина не препознаа елементи на говор на омраза или дискриминација, ниту други отстапувања од Кодексот на новинарите. Текстот е информативен и не излегува од рамките на етичките и професионални стандарди.

Комисијата, во продолжение, постапувајќи по наводите на жалбата поднесена од Здружението за сексуални и родови малцинства „Субверзивен фронт“ утврди дека предметниот текст бил објавен и на Фејсбук страницата на Телевизија Канал 5 и воедно констатира дека самата содржина поттикнала низа коментари со очигледен говор на омраза врз основа на сексуална ориентација, искажан од дел од читателите. Од принтскриновите кои во прилог на жалбата ги достави жалителот, Комисијата утврди дека под самиот текст биле објавени повеќе коментари кои, несомнено, демонстрираат екстреман говор на омраза и повици на насилство кон припадниците на ЛГБТИ заедницата. („Браво, само смрт“, „Така, треба бесилка“, „Треба да се ликвидираат тие пе...чиња“, „И кај нас во Македонија треба исти закони да има“ и сл.)

Во овој контекст, членовите на Комисијата се согласија дека медиумите се одговорни и за коментарите кои произлегуваат од содржините објавени на нивните платформи, вклучително и на фејсбук страниците. Комисијата, согласно Правилникот за работа на Комисијата за

жалби¹ нема надлежност да разгледува и постапува по содржините објавени на социјалните мрежи, но има морална одговорност да апелира и да упати на правилата и обврските на медиумите во вакви случаи. Таквите правила се посочени во членот 20 од Насоките за етичко известување на онлајн медиумите², каде што, меѓу другото, се вели дека онлајн медиумот е одговорен и за содржините на коментарите поставени кон новинарските содржини на медиумот објавени на неговиот профил на социјалните мрежи.

Онлајн медиумот ќе ги отстрани сите коментари кои содржат: повикување на насилство или други кривични дела, говор на омраза, дискриминација, закани и други облици на загрозување на правата и безбедноста на поединци, групи, институции, без оглед дали се директно или индиректно поврзани со текстот или темата што се обработува во него. Медиумот ќе дефинира правила за уредување на коментарите на читателите во просторот за слободно коментирање под објавените текстови и содржини.

На крајот, Комисијата заклучи и дека Канал 5, по интервенција на жалителот во оваа постапка, во меѓувреме, ги отстранил текстот и спорните коментари од својата Фејсбук страница, што Комисијата во оваа прилика го поздравува. Во тој контекст, Комисијата ги повикува медиумите да бидат повнимателни и поажурни во идентификувањето и брзо отстранување на коментарите кои шират омраза и нетрпеливост или повикуваат на насилство по која било основа.

* * *

Во согласност со наведеното, Комисијата одлучи како што е погоре наведено.

Во работата на Комисијата учествуваа членовите Мирче Адамчевски, Сефер Тахири, Мери Јордановска, Теофил Блажевски, Лилјана Пецова Илиеска, Ердем Ахмет и Димитар Мицев.

Со почит,
Совет за етика во медиумите на Македонија

Претседател на Комисијата за жалби
Мирче Адамчевски

¹ <https://semm.mk/komisija-za-zhalbi/delovnik>

²

<https://semm.mk/attachments/01-02-2021/%D0%9D%D0%B0%D1%81%D0%BE%D0%BA%D0%B8%20%D0%B7%D0%B0%20%D0%B5%D1%82%D0%B8%D1%87%D0%BA%D0%BE%20%D0%B8%D0%B7%D0%B2%D0%B5%D1%81%D1%82%D1%83%D0%B2%D0%B0%D1%9A%D0%B5%20%D0%B2%D0%BE%20%D0%BE%D0%BD%D0%BB%D0%B0%D1%98%D0%BD%20%D0%BC%D0%B5%D0%B4%D0%B8%D1%83%D0%BC%D0%B8%D1%82%D0%B5.pdf>

